

"לאורם נלך"

בית הקומתים של הרב והרבנית קאפח

תשע"ג

תשע"ב

תשע"ה

תשע"ד

איירה: יולן מצגר

כתבו: רחל סלייטר ותמר זקס

בית הקומתים

נשל הרב והרבנית קאפח

כְּתָבָה: רַחֵל סְלִיטֶר

יוסף הקטן

מוצא אוצר גדול

כְּתָבָה: תָּמָר זֶקֶס

אִירָה: יוֹלָן מִצְגֶר

תִּהְיֶה וְנֵעָם צָעֲדוֹ עַל שַׁפַּת הַמִּדְרָגָה בְּשִׁכּוֹנַת נְחֵלָאוֹת שְׁבַעִיר יְרוּשָׁלַיִם.

"אָתָּה רוֹאָה אֶת הַבַּיִת הַזֶּה?"

אָמְרָה תִּהְיֶה לְנֵעָם וְהִצְבִּיעָה עַל בֵּית אָבִן פָּשׁוּט שֶׁעֲמַד בְּקִצָּה הָרְחוֹב,
"זֶה בֵּית פְּלָאוֹת!"

"בֵּית פְּלָאוֹת?!"

חָזַר אַחֲרֶיהָ נֵעָם, "רַק בְּאַגְדוֹת יֵשׁ בֵּית פְּלָאוֹת!"

אֶת תַּמִּיד מִמְצִיָּאָה סְפוּרִים...

אֲנִי לֹא רוֹאָה שׁוּם דָּבָר מִיָּחָד בַּבַּיִת הַזֶּה - אֵין בּוֹ פְּלָאִים וְאֵין בּוֹ פְּלָאוֹת!"

הֵם נִעְמְדוּ מוֹל הַבַּיִת.

חָצַר הַבַּיִת הָיְתָה מְעֻטָּרַת בְּעֵץ תָּמָר גְּבוּהָ, הַדָּסִים יִרְקִים וְשִׁיחֵי וְרָדִים פּוֹרְחִים.

שָׁעַר בְּרָזֶל קִבֵּל אֶת פְּנֵי הַבָּאִים.

אֲנָשִׁים רַבִּים פָּתְחוּ אֶת הַשָּׁעַר וְעָלוּ בַּמִּדְרָגוֹת אֶל הַקּוֹמָה הַשְּׁנִיָּה.

"תִּרְאִי כָּמָה אֲנָשִׁים נִכְנָסִים לַבַּיִת הַזֶּה!" הִתְפַּלֵּא נֵעָם,

"מָה הֵם עוֹשִׂים שָׁם?"

אשה זקנה עלתה לאטה במדרגות ומקל הליכה בידה.
אנשים עמדו למרגלות המדרגות
וזוג צעיר פתח את השער ונכנס פנימה.

"גם אותי מעבין מה קורה שם בפנים," אמרה תהל,
"כשמשעמם לי, אני יושבת כאן על המדרכה ומסתכלת
על האנשים שנכנסים... הכי כיף זה לראות אותם
יוצאים מהבית. חכה ותראה בעצמך!"

"בית אחד ישנו בירושלים,
קומה ועוד קומה - ביחד קומתים.
קול צעדים - דים - דים - דים...
במדרגות עולים ויורדים."

תהל שרה את השיר ורקעה ברגליה על המדרכה.
"אמרתי לך שאת ממציאה ספורים -
עכשו אני רואה שאת ממציאה גם שירים..."
צחק נעם והצטרף אליה לשירה.
"...קול צעדים דים - דים...
במדרגות עולים ויורדים."

קול צעדים יורדים נשמע במדרגות.

"הנה הם יוצאים!" קרא נעם,
"תראי! כל אחד מהם מחזיק משהו ביד,
מה הם קבלו שם?"

האשה הזקנה ירדה במדרגות ונאנחה.

"אוי," אמרה הזקנה,
"הרגלים שלי כל כך כואבות...
השנים שלי חלשות..."

טוב שבבית המברך הזה
אני מקבלת אכל רב וטעים."

"ואני מצאתי כאן שמלת כלה לחתונה שלנו,"

אמרה הבחורה הצעירה

שעזרה לה לרדת במדרגות.

היא הוציאה מן השקית שמלה לבנה יפיפה
והראתה אותה לזקנה.

"מזל טוב לזוג הצעיר!"

חיכה הזקנה, וחיכו גם קמטיה.

אנשים אלו יצאו,

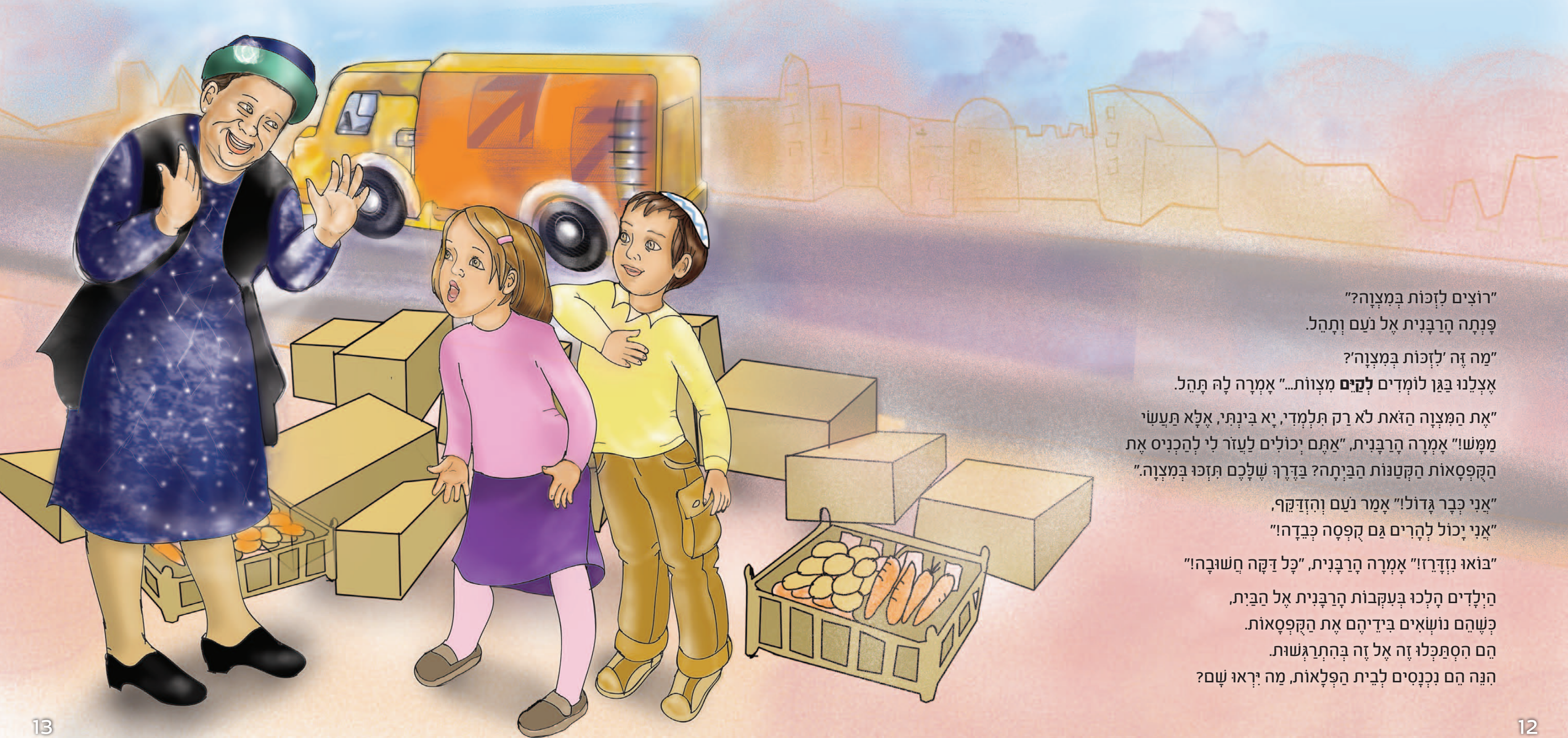
ואנשים נוספים נכנסו מבעד לשער
ועלו במדרגות.

"אמרתי לך שזה בית פלאות!"

צהלה תהל, "בית מלא מתנות!"

"פיפ, פיפ!" נשמע קול צופר. משאית גדולה עצרה לידם.
 הנהג פרק מהמשאית ארגזים מלאים במזון.
 אשה נמוכה ומחזקת יצאה מפתח הבית ופסעה לעבר הנהג.
 "אה! אני מכירה אותה!" אמרה תהל,
 "זאת הרבנית ברכה!"
 שמעתי שאמא מבקשת מאבא להעביר לה מטת תינוק.
 למה היא צריכה מטה לתינוקות? היא כבר סבתא!
 "הרבנית", פנה אליה בכבוד נהג המשאית,
 "הגעתי הבקר מקדם. אני מקנה שלא הערתי אותך משנתך."
 "אני קמה לפני השמש כדי לקבל את פניה בברכה..."
 צחקה הרבנית בצחוק מתגלגל,
 "אתה יודע מה הספקתי לעשות עד עכשיו?
 בשלתי ארוחת צהרים והכנתי בערך מאה פתות!"
 "מה שלום המשפחה שלך?" היא התענינה.
 "אצלנו, ברוך ה', הכל בסדר", ענה הנהג,
 "לשכן שלי נולד תינוק, ואין להם מטת תינוק.
 את יכולה לעזור לו?" שאל הנהג.
 "יד ה' מלאה! אל תדאג, ה' שולח.
 אני כל יום אומרת לו:
 רבונו של עולם, אני עוזרת לילדים שלך - תעזר לי.
 והוא עוזר לי!"
 אמרה לו הרבנית בקול בוטח ובחיון גדול,
 "קח לדרך כמה פתות שהכנתי הבקר.
 אני מאחלת לך בריאות ולב שמח!"

"רוצים לזכות במצוה?"
פנתה הרבנית אל נעם ותהל.

"מה זה 'לזכות במצוה'?"
אצלנו בגן לומדים **לקיים מצוות**... "אמרה לה תהל.

"את המצוה הזאת לא רק תלמדי, יא בינתי, אלא תעשי
ממש!" אמרה הרבנית, "אתם יכולים לעזור לי להכניס את
הקפסאות הקטנות הביתה? בדרך שלכם תזכו במצוה."

"אני כבר גדולי!" אמר נעם והזדקף,
"אני יכול להרים גם קפסה כבדה!"

"בואו נזדרזו" אמרה הרבנית, "כל דקה חשובה!"

הילדים הלכו בעקבות הרבנית אל הבית,
קשהם נושאים בידיהם את הקפסאות.
הם הסתכלו זה אל זה בהתרגשות.

הנה הם נכנסים לבית הפלאות, מה יראו שם?

ריח טוב קדם את פני הילדים בכניסה. ריח של אכל טעים ופתות מהבילות.
זרי פרחים צבעוניים קשטו את הבית ובשמו אותו.
הם נכנסו פנימה בבישנות. אנשים רבים מלאו את הבית.
צלצול פעמון הדלת וצלצול הטלפון, שנשמעו כל הזמן, התנגנו ברקע.
"הניחו בבקשה את הקפסאות בחדר", אמרה הרבנית.
"לאיזה חדר היא מתכוונת?" תהה נעם.

הם עברו דרך הסלון שנראה כמו חנות בגדים.
נשים אחדות עמדו ובחרו להן בגדים, סדינים
ואפלו שמלות כלה רקומות.
הרבנית פתחה את הדלת לחדר גדול, מלא במצרכי מזון.
הילדים הניחו את הקפסאות על הרצפה והסתכלו סביב בתדהמה.
"איזו ערמה גדולה של חלות... ממש הר!" התפעל נעם,
"ותראי איזו שורה א-ר-כ-ה של בקבוקי שמן!"
בתוך החדר עמדו ילדה וילד וארזו אכל בשקיות... ובעוד הרבה שקיות.
"סבתא, מלאנו את כל השקיות. אנחנו יורדים לספריה של סבא," אמרו הילדים.
הרבנית פנתה לתהל ולנעם.
"אתם יכולים לרדת עם הנכדים שלי לקומה התחתונה.
הרב עוסק שם בתורה ואני עוסקת במה שכתוב בה - במעשים,"
היא צחקה וכבדה אותם בספריה.
"אני אשמור לכם מצוה לפעם הבאה שתבואו. שיהיה לכם בריאות ולב שמח!"

"בית אחד ישנו בירושלים,
קומה ועוד קומה - ביחד קומתים.
קול צעדים - דים - דים - דים...
במדרגות עולים ויורדים.
בקומה שניה - המלה וגם שמחה,
הרבנית מקבלת את כלם בברכה."

שָׁרָה לָהּ תֵּהֵל וַיְרֹדָה בַּמִּדְרָגוֹת.

"סבֹּתָא בְּקֶשֶׁה שְׁתַּעֲזְרוּ לָהּ?" שָׁאֵל הַנֶּכֶד יַחִיאֵל.

"כֵּן. אִיךָ אַתָּה יוֹדֵעַ?"

"הִיא תָּמִיד שׁוֹמֶרֶת לְכָל אֶחָד אֶת הַמַּצּוֹה שְׁלוֹ... " צָחָקָה חַגִּית.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְקוֹמָה הַתַּחְתּוֹנָה, פָּתְחָה חַגִּית אֶת הַדֶּלֶת.

"אִיזָה רֵיחַ מִיָּחָד!" אָמְרָה תֵּהֵל, "מָה זֶה? מַעֲוָלָם לֹא הִרְחֵתִי רֵיחַ שְׂכָזָה!"

"זֶה הִרֵיחַ שֶׁל סִפְרֵי הַקֹּדֶשׁ הַעֲתִיקִים שֶׁסָּבָא נִשְׁלָנוּ הֵבִיא מִתִּימָן, " הִסְבִּיר יַחִיאֵל,

"הוּא לּוֹמֵד בָּהֶם כָּל הַזְּמָן."

מִדְפִּים עֲמוּסֵי סִפְרִים כָּסּוּ אֶת קִירוֹת הַחֹדֶר. לִיד הַחֲלוֹן יָשַׁב הָרַב בְּרָגְלִים מְשַׁכְּלוֹת עַל הַסִּפָּה,

וְשׁוֹחַח עִם אוֹרֵחַ שֶׁיָּשַׁב עַל הַכֶּסֶּא מוֹלוֹ. סִפְרֵי קֹדֶשׁ פְּתוּחִים הָיוּ מְנַחִים עַל הַשֻּׁלְחָן.

"זה סבא שלנו, הרב יוסף קאפח",
לחשה חגית באהבה וביראת כבוד.
הרב קאפח הרים את ראשו והביט בהם מבעד למשקפיו,
כשעיניו בורקות.

"הרב קאפח", אמר האורח הדור הפנים,
"אנו פונים אליך שוב בבקשה
שתסכים להיות הרב הראשי למדינת ישראל.
אתה האיש הכי מתאים לכך.
אתה תלמיד חכם גדול, צדיק ומנהיג."
"אינני יכול לקבל את ההצעה שלכם", השיב הרב בענוה,
"איני יכול לעזב את החדר הזה, מחכים לי פה."
"מי מחכה לך?" הסתכל האורח מסביב.

"הרמב"ם מחכה לי..." ענה לו הרב בחיוך רך ונעים, "ביום ובלילה אני לומד את תורת הרמב"ם.
אני רוצה להספיק לכתב עוד ועוד ספרים שמהם ילמדו יהודים לדעת את ה' ולקיים את מצוותיו."
הרב הזמין את הילדים להתקרב.

"סבא שלי, מורי יחיא, למד אותי משהו מאד חשוב, ואני משתדל לקיים אותו מאז שהייתי ילד קטן
בגילכם," אמר להם הרב, "הוא תמיד היה אומר: למד היטב, חקר - והשכלתו!"

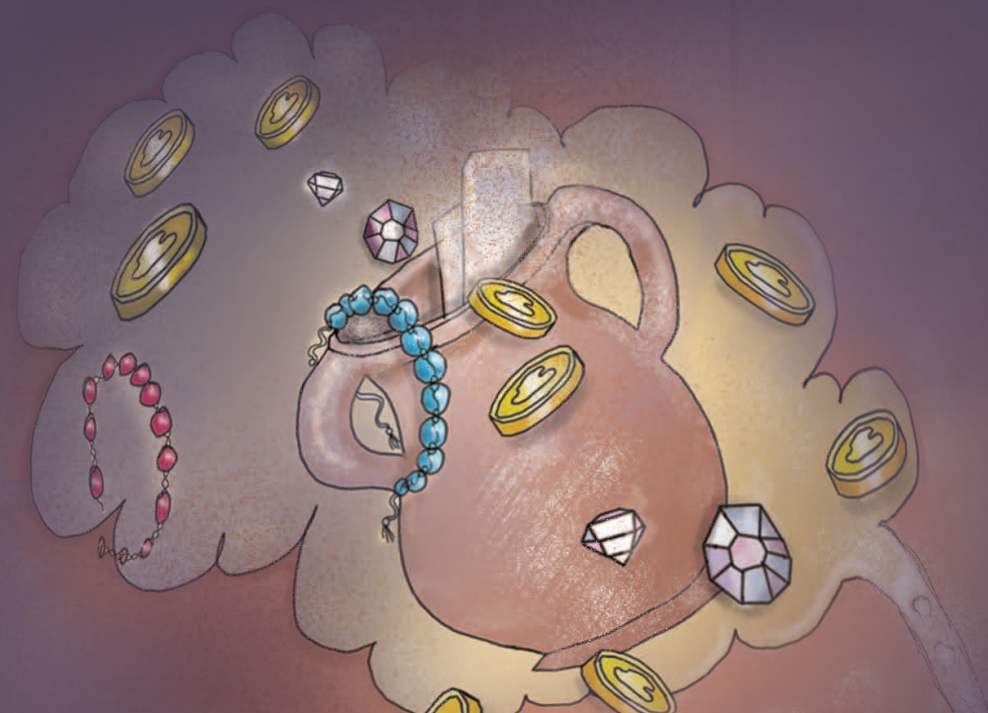
"כָּל כּוֹ הַרְבֵּה דְּבָרִים לְמַדְנוּ כָּאן הַיּוֹם!" אָמַר נָעִם כְּשֶׁהֵם יָצְאוּ מֵהַחֹדֶר,
הַבֵּית שֶׁל הָרֵב וְהַרְבֵּנִית קֹאפֶּחַ הוּא בְּאֶמֶת בֵּית פְּלֹאוֹת!"

בֵּית אֶחָד יֵשְׁנוּ בִירוּשָׁלַיִם,
קוֹמָה וְעוֹד קוֹמָה - בֵּיחַד קוֹמָתִים.
קוֹל צִעָדִים... דִּים... דִּים... דִּים...
בְּמַדְרָגוֹת עוֹלָם וְיוֹרְדִים.
בְּקוֹמָה אַחַת - שִׁקֵּט, דְּמָמָה,
הָרֵב כּוֹתֵב כְּמַעַט כָּל הַיָּמָה.
בְּקוֹמָה שְׁנִיָּה - הַמְלָה וְגַם שׁוֹמְחָה,
הַרְבֵּנִית מְקַבֶּלֶת אֶת כָּלֶם בְּבִרְכָּה.

בֵּית אֶחָד יֵשְׁנוּ בִירוּשָׁלַיִם,
קוֹמָה וְעוֹד קוֹמָה - בֵּיחַד קוֹמָתִים.

יוסף הקטן מוצא אוצר גדול

גֶּשְׁמִים עֲזִים יָרְדוּ עַל הָעִיר צִנְעָא שְׁבַתִּימָן הָרְחוֹקָה. טפּוֹת גֶּשֶׁם גְּדוֹלוֹת
שָׁטְפוּ אֶת הָרְחוֹבוֹת.

יוֹסֵף יָשָׁב עַל הַמַּחְצֶלֶת בְּרִגְלִים מְשַׁכְּלוֹת מוֹל סָבָא יַחְיָא,
וּלְמַד אֹתוֹ מִתּוֹךְ הַחֲמֹשׁ.

הִיָּתָה זֹאת שְׁעַת עָרֵב מְאַחֶרֶת וַיּוֹסֶף הַקָּשִׁיב לִסָּבָא יַחְיָא בְּרֵב קֶשֶׁב.
לִפְתָּע נִשְׁמָעוּ דְּפִיקוֹת חֲזָקוֹת עַל הַדֵּלֶת.

"מִי בָּא לְבַקֵּר אוֹתָנוּ בְּשַׁעֲהַ כֹּה מְאַחֶרֶת?"
הִתְפַּלֵּא סָבָא יַחְיָא וְנִגַּשׁ לִפְתּוֹחַ אֶת הַדֵּלֶת.
"בְּאַמַּת מַעֲנִין..." חָשַׁב יוֹסֵף.

כְּשִׁפְתָּח סָבָא אֶת הַדֵּלֶת, זָהָה יוֹסֵף אֶת הָאוֹרֵחַ, הִיָּה זֶה זְכָרְיָה,
שֶׁעָמַד בִּפְתָּח רֶטֶב כָּלוּ וּפְאוֹתָיו נוֹטְפוֹת מִים.

"בּוֹא, בּוֹא, הִכְנֵס, שֵׁב אִתָּנוּ." הִזְמִין סָבָא אֶת זְכָרְיָה.

"תּוֹדָה מוֹרִי יַחְיָא, אֲנִי מְמַהֵר מְאֹד וְאִינִי יָכוֹל לְהִתְעַכֵּב. יוֹם חֲמִישִׁי הַיּוֹם,
וְהַהֲכָנוֹת לְשַׁבַּת מְרֻבּוֹת. עֲבַרְתִּי דִּרְכִּי כְּדִי לִסְפֹּר שְׁמַצָּאתִי כֹּד נּוֹסָף."

"מַצָּאת כֹּד נּוֹסָף?" הִתְרַגַּשׁ סָבָא,
"הֲרִי זֶה בְּשׁוֹרָה מְשֻׁמַּחַת! אֵיפֹה גָּלִית אוֹתוֹ?"

"הִכֵּד נִמְצָא קְרוֹב לְקֻצָּה הָעִיר, לֵיד אֲבֹן גְּדוֹלָה וְשִׁטוּחָהּ, כְּשֶׁתִּגִּיעַ לָשֵׁם
תִּרְאֶה אוֹתוֹ מִיד. הַגֶּשְׁמִים הָרַבִּים שָׁטְפוּ מַעְלֵיו אֶת הָעֵפֶר שֶׁכֶּסֶה אוֹתוֹ.
אֲנִי מְקוֹה שֶׁתִּמָּצֵא גַם בְּכֹד הַזֶּה אוֹצְרוֹת יְקָרִים..."

"תודה לך! תודה רבה!" אמר סבא בקול רועד מהתרגשות.

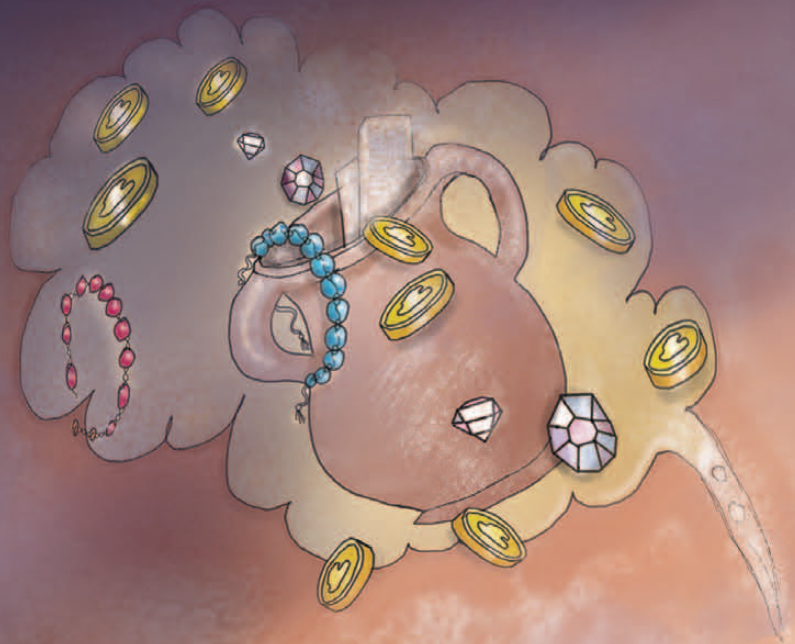
יוסף התבונן בסבא יחיא בפליאה, זמן רב לא ראה אותו נרגש כל כך.

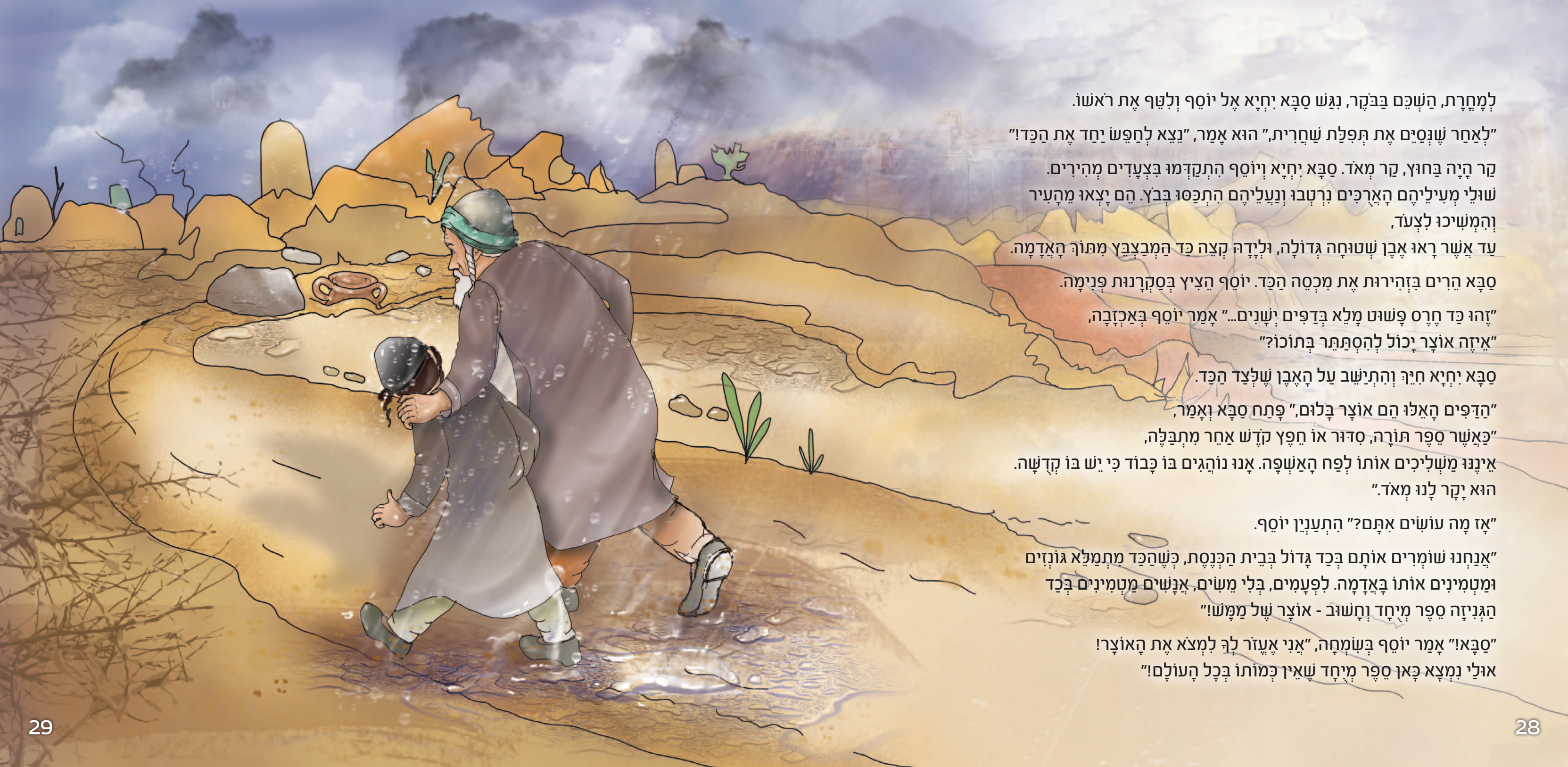
"כד גדול? אוצר יקר? במה מדבר?" הסתקרו יוסף, אך לא העז להפריע לשויחה בין השניים.

בלילה התהפך יוסף במטתו ולא הפסיק לחשוב על הכד ועל האוצר שמסתתר בתוכו.

"אולי..." חשב יוסף, "אולי יש בכד מטבעות של זהב... אבנים יקרות... תכשיטים..."

יוסף הסיר מעליו את השמיכה. אחר חזר והתכסה בה. בדמיונו ראה כד יפה ומקושט מלא במטבעות זהב ואבנים נוצצות... הוא לא הצליח להרדם, התהפך במטה שוב ושוב, עד שלבסוף נעצמו עיניו והוא שקע בשנה עמקה.

למחרת, השכם בבקר, נגש סבא יחיא אל יוסף ולטף את ראשו.
"לאחר שנסיים את תפלת שחרית," הוא אמר, "נצא לחפש יחד את הכד!"
קר היה בחוץ, קר מאוד. סבא יחיא ויוסף התקדמו בצעדים מהירים.
שולי מעליהם הארכים נרטבו ונעליהם התכסו בבץ. הם יצאו מהעיר
והמשיכו לצעד,
עד אשר ראו אבן שטוחה גדולה, ולידה קצה כד המבצבץ מתוך האדמה.
סבא הרים בזהירות את מכסה הכד. יוסף הציץ בסקרנות פנימה.
"זהו כד חרס פשוט מלא בדפים ישנים..." אמר יוסף באכזבה,
"איזה אוצר יכול להסתתר בתוכו?"
סבא יחיא חיוך והתישב על האבן שלצד הכד.
"הדפים האלו הם אוצר בלום," פתח סבא ואמר,
"כאשר ספר תורה, סדור או חפץ קדש אחר מתבלה,
איננו משליכים אותו לפח האשפה. אנו נוהגים בו כבוד כי יש בו קדשה.
הוא יקר לנו מאוד."
"אז מה עושים אתם?" התעניין יוסף.
"אנחנו שומרים אותם בכד גדול בבית הכנסת, כשהכד מתמלא גונזים
ומטמינים אותו באדמה. לפעמים, בלי משים, אנשים מטמינים בכד
הגניזה ספר מיוחד וחשוב - אוצר של ממש!"
"סבא!" אמר יוסף בשמחה, "אני אעזר לך למצא את האוצר!
אולי נמצא כאן ספר מיוחד שאין כמותו בכל העולם!"

יוסף התכופף על ברכיו, נקה את הבץ שנקסה את פתח הכד, הוציא מתוכו ספר מתפורר ונתן אותו בזהירות לסבא יחיא. סבא דפדף בספר בעדינות והניע ראשו מצד לצד.

"זהו חמש בראשית ישן..." הוא אמר, "האותיות בו נמחקו כבר מזמן. הנה, נסה לקרא בו."

יוסף התישב לצד סבא, והחל לקרא.

"בראשית ברא... את הש... ואת הא..."
סבא צדק, קשה היה לקרא בחמש הקטן. דפים רבים נקרעו וחסרו, אותיות נמחקו והטשטשו.

"המשך לחפשו!" עודד אותו סבא, "אולי תמצא בכד ספר נדיר!"

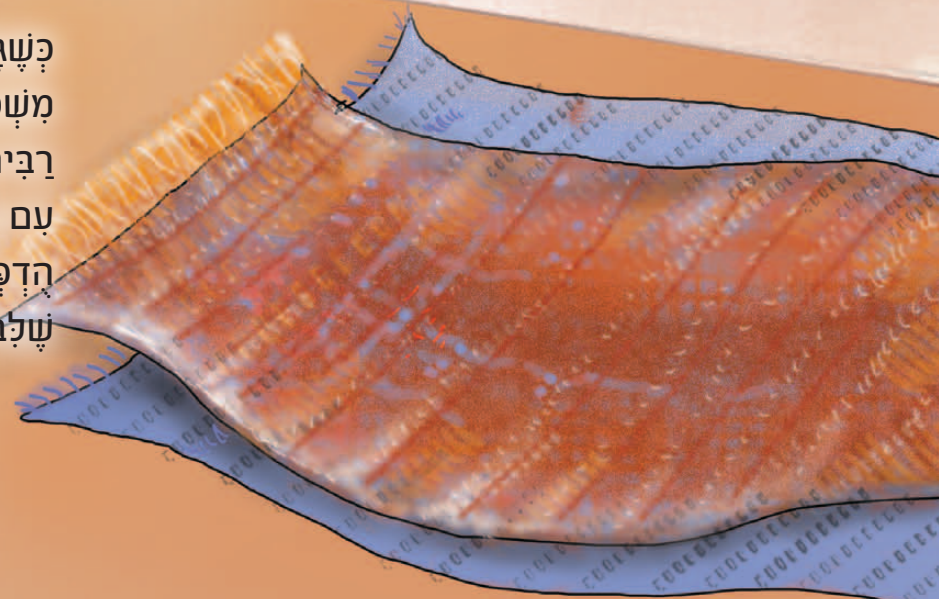
"הלואי..." חשב יוסף,
"הלואי שאמצא ספר מיוחד! ספר פרושים
שאין כמותו בכל העולם!"
הוא חזר והתכופף על ברכיו והכניס את
ראשו לתוך הכד. הוא הוציא מתוכו
עוד ועוד דפים רטבים וספרים
שקצותיהם מתפוררים.
את כלם נתן לסבא.

סבא יחיא בִּדֵּק אֶת הַדְּפִים וְהַסְפָּרִים שֶׁהוֹצִיא יוֹסֵף מִכַּד הַגְּנִיזָה וּמִן אוֹתָם אֶחָד אֶחָד בְּמֶשֶׁךְ זְמַן רַב. חֶלֶק מֵהַדְּפִים וְהַסְפָּרִים שָׁמַר לְצִדּוֹ, וְאֶת הַשָּׂאָר הִחְזִיר לְיוֹסֵף, שֵׁיטְמִין אוֹתָם בַּחֲזָרָה בְּתוֹךְ כַּד הַגְּנִיזָה. כְּשִׁטְמִינוּ, כָּסּוּ אֶת הַכַּד וְהִטְמִינוּ אוֹתוֹ שׁוּב בְּאֲדָמָה.

"בוא יוסף," אָמַר סבא, "נִחְזֹר הַבֵּיתָה וְנִתְכַּוֵּן לְשַׁבֵּת."

לְאַחַר מִסְפָּר יָמִים, כְּשִׁיבְשׁוּ הַסְפָּרִים וְהַדְּפִים שֶׁהוֹצִיא יוֹסֵף מִכַּד הַגְּנִיזָה, קָרָא לוֹ סבא יחיא: "בוא יוסף, בוא ותרֶאֶה אֶת הָאוֹצָר שֶׁהִצַּלְנוּ מִכַּד הַגְּנִיזָה. זֶהוּ סֵפֶר עֵתִיק מְאֹד. סֵפֶר שֶׁנִּכְתַּב לְפָנַי אֶלֶף שָׁנִים עַל יְדֵי רַבִּי נֹתָן. יֵשׁ בּוֹ הַסְבָּרִים וּפְרוּשִׁים לַמִּשְׁנָה. זֶהוּ סֵפֶר יַחֲדִי. אֵין עוֹד כְּמוֹתוֹ בְּכָל הָעוֹלָם! בוא יוסף, הֶעֱתֵק בְּבִקְשָׁה אֶת הַסֵּפֶר בְּכַתֵּב יָד בְּרוּר וּמְסֻדֵּר, כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ מִמֶּנּוּ עֵתִיקִים נוֹסְפִים, וְיוֹכְלוּ לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ תַלְמִידִים רַבִּים."

כְּשֶׁגִּדַּל יוֹסֵף קֶאֱפַח וְהָיָה לְרַב, הוּא עָלָה עִם מִשְׁפַּחְתּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהֵבִיא אִתּוֹ סְפָרִים רַבִּים, בִּינֵיהֶם גַּם אֶת הָעֵתִיק הָרִאשׁוֹן שֶׁהֶעֱתִיק עִם סבא יחיא בְּצִנְעָא הָרְחוּקָה. עַל פִּי עֵתִיק זֶה הִדְפְּסוּ הָעֵתִיקִים וְסְפָרִים רַבִּים. הַיּוֹם כָּל מִי שֶׁלָּבּוּ חֶפֶץ יָכוֹל לְלַמֵּד מֵהֶם בְּכָל עֵת.

”שִׁתְּלֶתֶם נְגוּנִים בִּי, אִמִּי וְאָבִי...”

גִּרְעִינִים; גִּרְעִינִים נִשְׁאָם לְבָבִי. עֵתָה הֵם עוֹלִים וְצוֹמְחִים” (”ניגונים”, פניה ברגשטיין)
ניגוני ההורים שנשתלו ברב וברבנית בעודם רכים בשנים, עלו וצמחו כמילות השיר, והם אכן הפנימו ויישמו את הערכים שרכשו בביתם.

בסיפור **”יוסף הקטן מוצא אוצר גדול”** אנו קוראים על ערך אהבת התורה, לצד ערך שימור כתבי-יד עתיקים, ש’הוטמנו’ ביוסף בימי ילדותו. יישום ערך זה בא לידי ביטוי ברבות הימים, כאשר הרב יוסף הוציא עשרות ספרים המבוססים על אותם כתבי-יד.

גם החסדים המרובים שעשתה הרבנית, ועליהם קיבלה את פרס ישראל, נבעו מאותו מקור. ”כל מה שאת יכולה לתת – תתני” – היתה אמרה קבועה בילדותה.

חשבו אילו ערכים ספגתם אתם ממשפחתכם, ומה הייתם רוצים להעביר הלאה לילדכם. אפשר לספר לילדים סיפורי בית-אבא שהיוו עבורכם חוויות ילדות מעצבות ומכוננות בבניית הזהות האישית שלכם. ילדים אוהבים סיפורים שכאלה. הם לבטח ישבו פעורי-פה ויאזינו בשקיקה.

”נַעֲלָה לְאַרְצָנוּ בְּקוֹל רִנָּנוֹת”

(מתוך הפיוט ”אשאל א־לוהי”, ר’ שלום שבזי)
בשנת תש”ג עלתה משפחת קאפח ארצה במסע ארוך ומפרך שכלל רכיבה על חמורים מהעיר צנעה לעיר עדן, הפלגה באונייה עד מצרים ומשם ברכבת לארץ ישראל.

לכל משפחה ומשפחה יש את סיפור העלייה שלה, אך לעיתים קרובות הילד איננו מכיר את הסיפור המכונן הזה. האם הוא יודע למה משפחתכם עזבה את ארץ מולדתה? איך התנהל המסע ארצה? מה היתה ההרגשה בזמן העזיבה ובעת ההגעה לארץ ישראל?

כדאי לשתף את סבא וסבתא בסיפורי העלייה ולהראות לילד חפצים בעלי ערך מיוחד שאף הם ”עשו עלייה” עם המשפחה. סיפורים אלה יהוו תשתית להתפתחותם הרגשית של הילדים, יחברו אותם לעבר ויעוררו בהם את הרגשת השייכות למשפחותיהם, לעם ישראל ולארץ ישראל.

יהי רצון שהסיפורים יעוררו בקרב הילדים רצון להתחזק במידות, ולקיים מצוות לאור דמותם והנהגותיהם של הרב יוסף והרבנית ברכה קאפח.

רחל סלייטר

כותבת תוכניות לגני הילדים בחמ”ד

הצעות לקריאה משפחתית

הורים יקרים,

במסגרת התכנית הרב־שנתית להנחלת ערכי הציונות הדתית לתלמידי החמ”ד, **וכחלק מבניית הזהות האישית של הילדים, בחר מנהל החמ”ד לעסוק בדמותם של הרב והרבנית קאפח.**

בשנים האחרונות, מזמינים גני החמ”ד דמויות מופת, על מנת להסתופף בצלם בין כותלי הגן. השנה יש לנו זכות כפולה לארח את הרב והרבנית קאפח, שטבעו את חותמם בתחומים רבים.

”קוֹמָה וְעוֹד קוֹמָה – בְּיַחַד קוֹמָתִים”

”בֵּית הַקּוֹמָתִים שֶׁל הָרֵב וְהָרֶבֶנִית קֹאפֶּח” פותח לרווחה את דלתותיו ואנו פוגשים בו שתי דמויות בעלות שיעור קומה. הילדים הרכים, שנפשם צמאה לקודש, מקיימים מצוות בשמחה ומגביהים קומה בזכות החוויות המעצימות, שמוענקות להם תוך כדי הלימוד על דמויות, שהינן חלק מאושיות בניין הציונות הדתית. הילדים לומדים ומפנימים את הגדולה המיוחדת שלהם, ובונים קומה נוספת על גבם – שגם אם היא קטנה, היא משמעותית.

תוך כדי קריאת הסיפור, אנו רואים כיצד דברי חז”ל הנאמרים בכל בוקר, קורמים עור וגידים, והופכים למציאות חיים בביתם של הרב יוסף והרבנית ברכה:

”אֵלּוּ דְּבָרִים שְׁאֵדָם אוֹכֵל פְּרוּתֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה,

וְהִקְרָן קִימָת לּוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵלּוּ הֵן:

כְּבוֹד אָב וָאֵם, וְגִמּוּלוֹת חֲסִדִּים,

וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמְדָּרֶשׁ שְׁחֵרִית וְעִרְבִית, וְהַכָּנָסַת אוֹרְחִים,

וּבְקוֹר חוֹלִים, וְהַכָּנָסַת כָּלָה...

וְתַלְמוּד תוֹרָה כְּנֶגֶד כָּלֶם.”

לאחר שתספרו לילדכם את הסיפור **”בֵּית הַקּוֹמָתִים שֶׁל הָרֵב וְהָרֶבֶנִית קֹאפֶּח”**, תוכלו לבנות דגם של בית הקומתיים עם ילדכם. כדאי לעשות זאת בשני שלבים: האחד – בנייה של הבית עצמו (אפשר להשתמש בקופסאות קרטון) והשני – יצירת האבזור הפנימי. הסיפור מספק הרבה פרטים – הן כתובים והן מצוירים – שעל פיהם יכול הילד לדעת איך היה נראה הבית. לאחר הבנייה יוכל ילדכם לשחק עם בובות קטנות בתוך הבית בהתאם לסיפור.

הורים יקרים,

הולך תמים יוסף ברכה

"בית הקומתיים" מזמין אותנו להיכנס לביתם של הרב יוסף והרבנית ברכה קאפח זצ"ל, להתרשם מהספרייה העצומה, מאהבת לימוד התורה, מהאנשים הרבים העולים במדרגות הבית להתקבל במאור פניה של הרבנית.

זו השנה החמישית שכל משפחת החמ"ד מקדישה שנה ללימוד על דמות מופת של מנהיג ציבור בעם ישראל.

השנה נלך לאורם של הרב יוסף והרבנית ברכה קאפח זצ"ל, שהן דמויות בעלות אישיות מקיפה ושליו. הנושאים הרבים בהם עסקו, מצביעים – לא רק על גדולתם – אלא גם על התורה שלנו כתורת חיים מקיפה, הנוגעת ומכוונת את החיים כולם.

התחומים הרבים שנגעו בהם הרב והרבנית נוגעים בעולמו הפרטי של האדם ההלכתי, הערכי והמוסרי, ועל היות האדם חלק מקהילת עם ישראל כולו החי במדינת ישראל.

כולנו מתרגשים מהספר, גם המבוגרים שבינינו מתרגשים מהסיפורים היוצרים חיבור לדמויות, חיבה, הקשבה והזהדות עמם.

הסיפורים מפגישים את הילדים הצעירים עם ערכים חשובים. "יוסף הקטן מוצא אוצר גדול" מדגיש את האהבה לספר, לכתבי קודש ישנים כאוצר ממשי. הילדים יוצאים למסע המטפח את זהותם היהודית.

ישר כוח לרחל סלייטר ולתמר זקס על הסיפורים היפים, ועל היצירה הייחודית לילדים הצעירים.

אסתר חטב
מפקחת ארצית קדם יסודי, חמ"ד

ד"ר אברהם ליפשיץ
ראש המינהל לחינוך דתי

